

5^a EDICIÓ | **SECUNDARIA**

CONCURSO ESCOLAR

HAZLO VERDE

MISIÓN #SALVEMOSLOS BOSQUES

CAMBIAR TU MUNDO ESTÁ EN TUS MANOS

UNIDAD DIDÁCTICA 3

**EL QUADERN FORESTAL
I ALTRES PROPOSTES PER
PASSAR A L'ACCIÓ**

ÍNDEX

1 PRESENTACIÓ

1.1 COM PODEU TREBALLAR AQUESTA UNITAT?

2 ACTIVITATS D'ACCIÓ DIRECTA SOBRE L'ENTORN

3 EL QUADERN FORESTAL

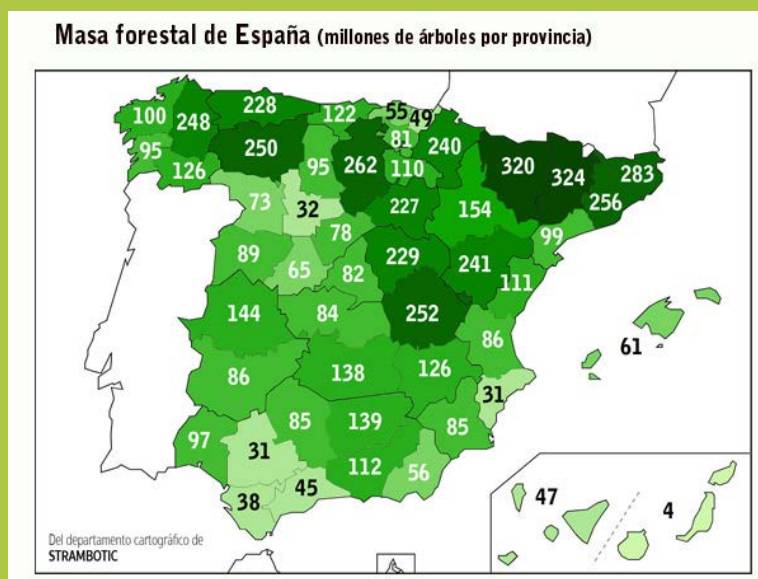
Us proposem una sèrie de **petites activitats de recerca i recopilació de dades** que us serviran per determinar **l'estat dels boscos del vostre entorn**.

És igual **si sou de camp o de ciutat: l'entorn que ens rodeja està viu**, tant en un ambient urbà o rural.

Per això és important conscienciar-se amb l'ODS que tractem en aquesta edició, perquè els ecosistemes terrestres i la biodiversitat que contenen s'han anat adaptant a les noves circumstàncies derivades del canvi climàtic, en el millor dels casos; i, en el pitjor, han anat desapareixent fins la seva extinció.

Per això és important tenir cura dels boscos i, si no tenim la sort de viure a prop d'algun, que valorem allò que ens dona i ens ofereix, al mateix temps que reflexionem sobre l'impacte que tenen la urbanització sobre l'entorn natural i la sobreexplotació dels recursos que els boscos ens proporcionen.

Són dades de l'Inventari Forestal Nacional.

Font imatge: blogs.publico.es

1.1 COM PODEU TREBALLAR AQUESTA UNITAT?

Aquestes activitats opcionals us poden ajudar a enfocar el vostre treball de presentació i **dirigir la vostra campanya de sensibilització**.

Abans d'aquesta part de desenvolupament, us recomanem **iniciar el treball amb el visionat i el debat proposats a la UD2**, amb la finalitat de contextualitzar i entendre la transcendència de l'ODS15.

- 1. Informeu-vos i aprofundi sobre les causes i les conseqüències** (vídeos, enllaços a dades i informes sobre l'estat de la massa forestal).
- 2. Debateu i reflexioneu sobre les actuacions** que desemboquen en les conseqüències negatives (visionat dels vídeos, posada en comú i debat reflexiu).
- 3. Valoreu possibles solucions**, detecteu carències i proposeu millores, tot adquirint competències i actituds de conscienciació individual i col·lectiva (activitats directes, quadern forestal).
- 4. Treballeu en equip**, valorant totes les postures, per crear en col·laboració una **campanya de conscienciació dirigida a la comunitat**.

Activitats suggerides	Com i amb quina finalitat	Finalitat de la campanya de sensibilització
Desenvolupament de cinc activitats grupals sobre l'entorn.	En primer lloc, estudeu com està el vostre entorn local i en quina mesura podeu ajudar en la seva millora.	Contribuir de forma activa en activitats en les quals participi l'alumnat, les famílies, l'ajuntament i l'entorn local. Us ajudarà a implicar tota la comunitat en la vostra campanya de sensibilització.
Elaboració grupal del quadern forestal. Recerca i recopilació de dades.	Investigueu l'estat dels boscos del vostre entorn per esbrinar en quin estat estan, la seva massa forestal i l'estat del seu sòl. Recopileu les espècies pròpies i les invasores per definir el patró forestal de la vostra comunitat.	El fet d'analitzar el vostre entorn i la situació dels vostres boscos us ajudarà a definir el missatge de la vostra campanya de sensibilització. Compareu com i en quin nivell es troba el bosc; això us ajudarà a comprovar si el seu estat està alineat amb els objectius de l'ODS15.
Segells de certificació i criteris de sostenibilitat de les empreses locals.	Investigueu el teixit empresarial de la vostra província o comunitat autònoma per comprovar quines empreses es regeixen per criteris de sostenibilitat i quines disposen dels segells que ho certifiquin.	Destacar a la vostra campanya el paper actiu que han de tenir el consumidor i les empreses ajudarà a fer que la vostra campanya tingui més impacte en el vostre entorn.

COMPETÈNCIES CLAU

Competència social i ciutadana

Competència en autonomia i iniciativa personal

Competència i interacció sobre el món físic

ODS N. 15

REPLANTACIÓ D'ARBRES I ALTRES ESPÈCIES VEGETALS

Servei a la comunitat

Organitzeu amb l'alumnat un projecte per repoblar zones devastades per l'erosió i els incendis o per plantar arbres i altres espècies vegetals en llocs com ara descampats o zones estèrils i erms sense ús propers al col·legi.

Amb la finalitat de valorar el paper que tenen els arbres en el medi ambient, deixeu-hi cartells o repartiu entre la comunitat local fullets que informin de la importància de tenir-ne cura per contrarestar els efectes de la contaminació i la desforestació en entorns urbans i rurals.

Aprentatges obtinguts

Valorar l'impacte de la urbanització sobre l'entorn natural.
Habilitats en el treball en equip.
Diàleg i presa de decisions.
Actituds de respecte i compromís mediambientals.

ODS N. 15

NETEJA D'ENTORNS CONTAMINATS

Servei a la comunitat

Organitzeu amb l'alumnat i les famílies campanyes de recollida de deixalles perquè s'involucrin en la neteja d'un entorn proper al centre escolar o de la localitat, d'entorns bruts o contaminats com, per exemple, un parc, les vores d'un riu, un bosc, una arbreda, la platja, etc.

Aprentatges obtinguts

Desenvolupar la consciència mediambiental i la importància de no llençar deixalles en espais naturals pel risc de contaminació que suposa i la pèrdua de biodiversitat.

ODS N. 15	APADRINA UN ARBRE
Servei a la comunitat	Demaneu a cada alumne i alumna que apadrini un arbre del veïnat, del parc, del pati o de la localitat. Que cadascú hi deixi el nom en un cartell que també informi de la denominació científica de l'arbre, l'any de plantació, etc. Amb aquest gest i compromís, cada alumne i alumna es convertirà en el seu cuidador o vigilant i, quan aprecii problemes, avisarà l'ajuntament (falta d'aigua, cartells clavats en el tronc, branques en mal estat...) fent-ne partícip la resta de la comunitat i implicant-se en la seva conservació i valor ecològic.
Aprenentatges obtinguts	Conèixer l'entorn natural local. Valorar la importància de conservar els arbres i la seva importància per preservar l'oxigen. Presa de decisions, autonomia i responsabilitat. Compromís mediambiental.

ODS N. 15	COMPOST CASOLÀ
Servei a la comunitat	Valoreu amb l'alumnat de quina manera es generen a diari quantitats de deixalla orgànica i de quina manera l'adob orgànic beneficia el medi ambient i la comunitat. Per això, creeu un compostador per convertir els rebutjos alimentaris del menjador del centre educatiu en adob orgànic per als jardins de l'escola o per als que hi ha a prop.
Aprenentatges obtinguts	Conèixer els processos naturals de la descomposició i els beneficis que aquests aporten al medi. Prendre consciència del reciclatge i la transformació de la deixalla orgànica en adob.

Un quadern forestal està dirigit a conèixer, d'una banda, la **massa forestal** de l'entorn, la província i la comunitat autònoma i, de l'altra, els **productes que genera el bosc**, és a dir, **l'economia que se'n deriva** (cultius micològics, producció de fusta, etc.).

- Demaneu a l'alumnat que, per **grups de treball**, recopilin la informació següent desglossada a la taula, per després **posar-la en comú i catalogar la massa forestal del vostre entorn**.
- Un grup s'ocupa de recopilar **informació sobre la massa forestal** i l'altre, informació sobre la **indústria del bosc**.
- A la taula següent, disposeu de multitud de webs on podreu trobar les dades.
- Al mateix temps, la taula té diferents apartats, que seran els subgrups de treball que s'han de desenvolupar. Són set apartats que engloben la informació sobre la massa forestal i set més per a la indústria del bosc.
- Amb tota la informació recopilada, feu **diferents mapes de la vostra província** amb la distribució de les espècies arbòries, **gràfics amb les dades** obtingudes, la **ubicació dels sectors productius** de la fusta, els **espais naturals** i els parcs, els **arbres singulars**, etc. **per tenir una visió global de l'estat dels vostres boscos**.

Competències clau

Competència
digital

Competència
aprendre a aprendre

Competència i
interacció sobre
el món físic

Competència
matemàtica

Competència
lingüística

1. CONEGUEM LA MASSA FORESTAL DEL NOSTRE ENTORN

1. Clima.
2. Sistemes muntanyosos, rius i orografia del terreny.
3. Massa forestal per hectàrees.
4. Tipus d'arbres i arbustos.
5. Animals que habiten els boscos, fauna i flora de l'entorn.
6. Espais naturals protegits: parcs nacionals, parcs naturals, reserves naturals, paisatges protegits i monuments naturals.
7. Arbres singulars, espècies d'especial protecció.

2. CONEGUEM LA INDÚSTRIA DEL BOSC

1. Producció forestal: tallar fusta, llenya per a combustió i resina.
2. Producció forestal: transformació de la fusta en taulers i conglomerats per a la construcció i els mobles.
3. Producció forestal: transformació de la fusta en envasos i embalatges de fusta.
4. Producció forestal: fàbriques de paper i cel·lulosa.
5. Productes forestals: mel, bolets comestibles, trufes i altres productes alimentaris.
6. Productes forestals: pastures, caça i pesca.
7. Productes forestals: boscos sostenibles.

Per **iniciar la cerca digital**, us deixem aquesta **selecció d'informes i webs** on podeu cercar la informació resumida en gràfics, mapes i infografies.

En aquest informe, es recopilen totes les dades bàsiques de la massa forestal espanyola. Dades, estadístiques i mapes de situació.

Distribució zonal del mapa forestal d'Espanya.

Mapa forestal d'Espanya per comunitats autònomes.

Gràfics, mapes i fitxes descriptives amb l'autoecologia de les espècies forestals d'Espanya.

Mapes descriptius amb la biodiversitat arbòria d'Espanya.

Gràfics i mapes amb les principals espècies arbòries d'Espanya.

Gràfics i mapes amb les principals espècies arbòries. Composició provincial.

Formacions arbrades d'Espanya.

Alzinars. Explicació i distribució per comunitats autònomes.

Fagedes. Explicació i distribució per comunitats autònomes.

Rebolledes. Explicació i distribució per comunitats autònomes.

Pinedes de pins rojos. Explicació i distribució per comunitats autònomes.

Pinedes de pins blancs. Explicació i distribució per comunitats autònomes.

Pinedes de pins insignes. Explicació i distribució per comunitats autònomes.

Espais naturals protegits d'Espanya. Cartografia.

Catàleg d'espècies exòtiques invasores a les comunitats autònomes d'Espanya.

Recursos i producció de fusta.

Productes del bosc, aliments.